

Beslut

**efter kvalitetsgranskning av Kvaliteten i
engelskspråkig undervisning när den ges i andra
ämnen än språk vid Futuraskolan International Kottla i
Lidingö med huvudman Futuraskolan AB**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19–20 § skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning på Futuraskolan Kottla, Lidingö avseende verksamhetens kvalitet inom engelskspråkig undervisning när den ges i andra ämnen än språk.

Genom beslut av Skolinspektionen den juni 2015 (dnr 34–2015:2396), har huvudmannen rätt att bedriva utbildning för årskurserna 6–9.

Futuraskolan AB har godkännande att bedriva delar av undervisningen på engelska vid Futuraskolan International Lidingö i Lidingö kommun enligt Skolinspektionens beslut den 2 juni 2015 (dnr 64–2015:2379).

Syftet med denna kvalitetsgranskning är att granska om undervisningen ger eleverna möjlighet att utveckla såväl språk- som ämneskunskaper i aktuellt ämne på både svenska och engelska.

Skolinspektionen gör en samlad bedömning av kvaliteten i engelskspråkig undervisning som ges i andra ämnen än språk, utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen (se bilaga 1). Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet inom något område anges ett utvecklingsområde. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då också av huvudmannen. I bilaga 2 återfinns granskningens författningsstöd.

Skolinspektionen besökte Futuraskolan Kottla Lidingö den 3 och 4 september 2024. Besöket genomfördes av utredarna Gunilla Feiff och Maria Lodmark. Futuraskolan Kottla är en skola som ligger i Lidingö kommun med Futuraskolan AB som huvudman. Huvudmannen bedriver verksamhet i årskurserna 6–9. Vid granskningstillfället finns det totalt 334 elever i årskurs 7–9 som får delar av sin undervisning på engelska i ämnena matematik, slöjd, hem- och konsumentkunskap, teknik och naturorienterande ämnen.

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Fyra lektionsobservationer
- Två gruppintervjuer med elever
- En gruppintervju med lärare
- En intervju med rektor och biträdande rektor
- Dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt statistik som finns att tillgå om den aktuella skolenheten.

Begreppslista för detta beslut:

Modellering: Modellering innebär att läraren steg för steg till exempel förklarar hur man tänker och vilka strategier man använder när man utför en uppgift eller skriver en text.

Språkliga mål: De språkliga förmågorna som exempelvis; berätta, beskriva, förklara, resonera, diskutera och ämnesspecifika begrepp, sambandsord och fraser, grammatiska mönster, strategier för att lyssna och läsa med förståelse, kan utgöra mål för undervisningen.

Kodväxling: En term som används för att beskriva det fenomen där språkbrukare byter språk mitt i ett samtal eller en mening.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

De samlade iakttagelserna från alla skolorna som har ingått i granskningen kommer att presenteras i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport. Rapporten är planerad att publiceras under vårterminen 2025.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Futuraskolan Kottla Lidingö i följande utsträckning:

Undervisningen ger eleverna i låg utsträckning förutsättningar att utveckla både språk- och ämneskunskaper i såväl svenska som engelska.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver tillsammans planera och genomföra den språk-och ämnesintegrerade undervisningen med fokus på den språkliga interaktionen. Detta behöver anpassas efter elevernas individuella behov av stöd eller utmaningar.

Rektorn arbetar i flera delar för att undervisningen ska ge förutsättningar att utveckla både språk- och ämneskunskaper i såväl svenska som engelska men utvecklingsområden finns:

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver möjliggöra samverkan mellan ämneslärare och språklärare så att de ska kunna utveckla en språk-och ämnesintegrerad undervisning när den ges i andra ämnen än språk.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **24 april 2025** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena och resultat av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till dokument.goteborg@skolinspektionen.se. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2024:634) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan framgår vad som ligger till grund för Skolinspektionens bedömning inom respektive område.

I vilken utsträckning ger undervisningen eleverna förutsättningar att utveckla både språk- och ämneskunskaper i såväl svenska som engelska?

Området handlar om hur lärarna planerar och genomför sin engelskspråkiga undervisning i syfte att ge eleverna förutsättningar att utveckla språk- och ämneskunskaper när den ges i andra ämnen än språk. Ytterligare handlar området om hur undervisningen är upplagd så att eleverna får förutsättningar att utveckla ett adekvat ämnesspråk, både på svenska och engelska. Slutligen handlar om rådet om hur lärarnas stöd till eleverna ges samt om undervisningen är anpassad till enskilda elevers behov.

Språk- och ämnesintegrerad undervisning (användning av målspråket i undervisningen)

Planering och genomförande av undervisning

Granskningen visar att i lärarnas planering och genomförande av undervisningen syns få tecken på att undervisningen utgår från kunskap om språk- och ämnesintegrerad undervisning. De språkliga målen, till exempel att eleverna får berätta, resonera eller förklara, beskrivs eller uttrycks inte av lärarna i planering eller genomförande av undervisningen. Undervisningen är delvis varierad och innehåller olika arbetssätt där eleverna exempelvis får arbeta enskilt, i par och i helklass, och lektionerna innehåller olika aktiviteter såsom gemensamma genomgångar, arbete i grupp och enskilt arbete. Dessa aktiviteter är dock allmändidaktiska och bör ha tydligare språk- och ämnesintegrerade utgångspunkter. Lektionerna har en struktur med en uppstart och en gemensam genomgång. Undervisningen har sin tyngdpunkt på de språkliga förmågorna lyssna, skriva och läsa med genomgångar och eget arbete. Det förekommer i mindre utsträckning att eleverna övar på att tala, diskutera och resonera för en ökad förståelse. Det ser olika ut huruvida lärarna använder sig av strukturer, modeller och mönster som stöttar både språk- och ämnesutveckling. I något ämne modellerar läraren för eleverna samt att i presentationerna finns nyckelord både på svenska och engelska. I ett annat ämne låter läraren eleverna diskutera olika begrepp, på båda språken, som de ska beskriva utan att säga det faktiska ordet.

Skolan har från och med innevarande läsår alla läroböcker på svenska samt ett digitalt läromedel som utgår från svenska och som kan översättas till flera språk. Det finns inte någon uttalad strategi på skolan för hur eleverna ska använda målspråket i den engelskspråkiga undervisningen när den ges i andra ämnen än språk. Det är upp till de enskilda lärarna på vilket sätt och i vilken omfattning målspråket används i undervisningen. Någon lärare talar enbart engelska medan några andra lärare kodväxlar. Målspråket används endast på frivillig basis av eleverna och endast några få elever väljer att använda engelska när de interagerar muntligt under lektionerna.

Användning av elevernas språkliga resurser

Granskningen visar att eleverna får lov att använda både svenska och engelska i undervisningen och vid examinationer. Det är dock sällan som elevernas samtliga språkliga resurser används som ett verktyg i undervisningen. Det finns elever som har ett annat modersmål än svenska eller engelska och som lärarna uttrycker att det är svårt att ta tillvara på i undervisningen. Det framkommer att det är få moment i undervisningen där eleverna ges tillfälle att använda alla sina språkliga resurser i dialog eller muntlig interaktion eleverna emellan. Visserligen får eleverna möjlighet att använda både svenska och engelska i undervisningen för att visa sina ämneskunskaper men de väljer oftast att använda svenska. Det varierar i de olika ämnena hur eleverna uppmuntras och ges möjlighet att använda målspråket. I ett ämne i årskurs nio är undervisningen mest på engelska då läraren ställer högre krav på analys och reflektion ju äldre eleverna är. Det framkommer att lärarna ger eleverna tillgång till nyckelord och begrepp på båda språken i sin undervisning och att eleverna får möjlighet att använda svenska och engelska även vid examinationer.

Utveckling av den språk-och ämnesintegrerade undervisningen

Granskningen visar att även om flera lärare reflekterar över den egna undervisningen så har fokus inte varit på att utveckla den språk-och ämnesintegrerade undervisningen. Lärarna träffas veckovis och delvis har de samverkat kring vissa ämnesöverskridande projekt men då med betoning på ämne och inte språk. Eleverna får till viss del ge återkoppling på undervisningen genom att årligen svara på en enkät och vid utvecklingssamtal. Några lärare beskriver att de låter eleverna vara med och påverka innehåll och utformning av undervisningen genom att exempelvis använda sig av avslutande aktiviteter där läraren går igenom hur lektionen gick och hur de ska gå vidare, ett annat exempel är att eleverna kan välja mellan olika övningar och utifrån det får eleverna ge feedback på lektionen. Någon lärare frågar på vilket sätt eleverna upplevt att de lärt sig bäst på. Det framkommer att rektorn nu startat upp ett fokusområde dels för att utveckla den språk- och ämnesintegrerade undervisningen där exempelvis förförståelse och ämnesspecifika begrepp

kommer att framhållas, dels för att de nationella proven nu kommer att genomföras på svenska.

Utveckling av ämnesspråket

Förutsättningar för att utveckla ämnesspråk

Granskningen visar att undervisningen ger eleverna vissa möjligheter att utveckla ett adekvat ämnesspråk på både svenska och engelska men att ämnesspråket inte synliggörs eller problematiseras i tillräcklig omfattning. Det skiljer sig mellan lärarna huruvida de synliggör och visualiserar begrepp och ord. Någon lärare problematiserar de ämnesspecifika begreppen och deras betydelse genom att sätta in dem i sammanhang för att konkretiseras eller diskuteras i undervisningen. På de lektioner som Skolinspektionerna tar del av genomförs undervisningen i huvudsak på engelska. På någon lektion genomförs lektionen helt och hållet på engelska och inga specifika ämnesbegrepp tas upp. På några lektioner genomförs lektionen mestadels på engelska men lärarna kodväxlar när de gäller specifika ämnesbegrepp. Genomgående för undervisningen är att eleverna får del av ämnesspråket genom att lärarna har genomgång på engelska, både vad det gäller muntliga genomgångar som presentationer och filmvisning. Då lyssnar eleverna och ställer frågor på engelska och eleverna pratar svenska sinsemellan. Om eleverna inte förstår kan lärarna översätta de ämnesspecifika begreppen till svenska och eleverna ställer också frågor om ords betydelse och mening. Eleverna använder sig av det språk de är mest bekväma med när de kommunicerar med varandra, vilket mestadels är svenska, men att de oftast använder sig av målspråket när de interagerar med lärarna. Det är få moment i undervisningen där eleverna får tillfälle till muntlig interaktion för att på så sätt kunna utveckla både språk- och ämneskunskaper. Eleverna uppger att till övervägande del sker undervisningen på engelska.

De flesta lärarna kan förklara på svenska men att det finns lärare som visserligen förstår svenska men som inte pratar svenska. Eleverna uttrycker vidare att då de nationella proven nu ska genomföras på svenska så sker en del av undervisningen på svenska. I undervisningen läggs liten vikt vid att undervisa eleverna om ett ämnesspecifikt språkbruk.

Koppling till styrdokumentet och användande av undervisningsmaterial

Granskningen visar att undervisningen har en tydlig koppling till läroplan och kursplaner. Förstelärarna leder planeringsarbetet och biträdande rektor är delaktig i hur det centrala innehållet fördelas i de olika årskurserna. Lärarna diskuterar sinsemellan hur de kan tydliggöra undervisningen för eleverna i relation till läroplan och kursplaner vilket eleverna uppfattar att de gör kontinuerligt. Numera använder skolenheten

läromedel som till övervägande del är på svenska men det finns också kompletterande läromedel på engelska. För olika arbetsområden och ämnen finns planeringar på den gemensamma digitala plattformen med hänvisningar till läroplan och kursplan.

Lärarstöd och individanpassning av undervisningen

Granskningen visar att undervisningen innehåller vissa stöttande moment på grupp- och individnivå för att främja elevernas utveckling av språk-och ämneskunskaper. Undervisningen anpassas till viss del efter elevernas förmågor och behov. Lärarna ger visserligen stöd på individ -och grupp-nivå i undervisningen men det är främst riktat mot ämnesinnehållet. Något tydligt stöd när det gäller de språkliga delarna framgick inte vid de lektionsobservationer som gjordes. I vissa ämnen och klassrum finns det visserligen tillgång till skyltar med ämnesspecifika begrepp på både svenska och engelska men det framkommer inte att lärarna tillsammans med eleverna arbetar aktivt med dessa ord eller begrepp. Inte heller framkom att lärarna fokuserar på strategier för att eleverna ska utveckla de olika språkliga förmågorna, läsa, skriva, lyssna och tala på målspråket inom ämnena. Det förekommer att lärarna tar reda på elevernas förkunskaper genom att läraren använt sig av tankekartor där eleverna får berätta vad de kan om ett ämne. Vidare framkommer att i ämnen som undervisas på engelska i andra ämnen än språk har anpassningar inte varit utifrån språk utan mer ifrån ämneskunskaper. I intervjuer framkommer att lektionerna måste differentieras utifrån elevernas behov men att det får inte synas i undervisningen då det kan vara utpekande. Det framkommer att elever vill ha undervisningen mer på svenska speciellt i ämnet NO där det förekommer många svåra begrepp vilket är svårt att ta till sig på engelska.

Granskningen visar att anpassningar till elevernas individuella behov behöver utvecklas. Undervisningen genomförs på samma sätt oavsett de olika behoven i elevgruppen. Undervisningen innehåller få stöttande moment som exempelvis modellering eller bildstöd. Det framkommer också att eleverna inte får det individuella stöd i den omfattning som de har behov av.

Tillåtande klassrumsklimat

Granskningen visar att lärarna som undervisar på engelska i andra ämnen än språk arbetar för att skapa ett tillåtande klassrumsklimat men att det varierar huruvida lärarna uppmuntrar eleverna att producera och interagera på målspråket. Det framkommer att på de flesta lektioner ges både flickor och pojkar talutrymme men det är flest pojkar som räcker upp handen och som också får frågorna. Eleverna uppger att de trivs och känner

sig trygga i undervisningen. Det framkommer också att eleverna mestadels känner sig trygga med att prata engelska men att det beror på läraren hur mycket de uppmuntrar eleverna att prata engelska. Det finns elever som pratar mest svenska. Eleverna har fasta placeringar i klassrummet och de flesta lärarna uppmuntrar eleverna att fråga om de inte förstår och att det är okej att svara fel. Skolenheten har arbetat med att synliggöra pojkarna för att få dem mer studiemotiverade då de uppmärksammat en skillnad mellan pojkar och flickor, både vad gäller mognad och kunskapsmässigt. Lärarna är av uppfattningen att flickorna är mer medvetna och inte vill svara fel men att lärarna försöker uppmuntra dem att våga svara i klassrummet. Ytterligare har skolenheten jobbat mycket med att skapa en god skolkultur där det positiva betonas. Vidare har skolledningen samtal med lärarna utifrån klassrumsobservationer med uppföljande samtal där rektorn och läraren kommer överens om hur det trygghetsskapande arbetet framåt ska utformas.

Identifierade utvecklingsområden

För att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Lärarna behöver tillsammans planera och genomföra den språk- och ämnesintegrerade undervisningen med fokus på den språkliga interaktionen. Detta behöver anpassas efter elevernas individuella behov av stöd eller utmaningar.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att i genomförandet av undervisningen syns få tecken på att lärarna planerar och genomför undervisningen utifrån kunskap om språk- och ämnesintegrerad undervisning som både stöttar och utmanar eleverna i deras lärande och utveckling. Även om lärarna arbetar aktivt vad gäller exempelvis begrepp på både engelska och svenska så behöver eleverna erbjudas fler tillfällen till aktiv produktion av målspråket och möjligheter att mer systematiska träna och utveckla sin muntliga förmåga. Om eleverna inte uppmuntras och utmanas att uttrycka sig verbalt ofta, i olika typer av sammanhang och på flera olika sätt, riskerar de att bli hämmade i sin muntliga utveckling av målspråket.

Skolinspektionen rekommenderar därför att lärarna, under ledning av rektorn, finner metoder eller strukturer att på ett systematiskt sätt träna elevernas skriftliga och muntliga förmåga på målspråket och att lärarna ser till att muntlig produktion och aktivt deltagande är stående ingredienser på varje lektionstillfälle. Dessa metoder och strategier behöver ta avstamp ur en medvetenhet om ämnesspråkets specifika karaktär och kopplas till

undervisningens mål och syfte. I sammanhanget är det viktigt att se till att både pojkar och flickor erbjuds lika möjligheter att delta samt att lärarna anpassar undervisningen efter elevernas individuella behov av stöd eller utmaningar.

I vilken utsträckning arbetar rektor för att undervisningen ska ge eleverna förutsättningar att utveckla språk- och ämneskunskaper i såväl svenska som engelska?

Området handlar om hur rektorn följer upp och analyserar den engelskspråkiga undervisningen i andra ämnen än språk för att försäkra sig om att den möter elevernas behov för att sedan styra insatser mot de behov som finns. Ytterligare handlar området också om att rektorn säkerställer att undervisningen utgår ifrån läroplanen samt aktuella kurser samt att rektorn ger tid och förutsättningar för samverkan mellan lärare för att planera och utveckla den språk- och ämnesintegrerade undervisningen. Samverkan kan också ske mellan skolor.

Uppföljning och insatser för att främja elevers utveckling av ämnes- och språkkunskaper

Granskningen visar att rektorns uppföljning och analys av den språk- och ämnesintegrerade undervisningen på engelska när den ges i andra ämnen än engelska inte i tillräcklig grad omfattat resultat, genomförande av undervisningen och lärarnas förutsättningar. Dock har rektorn, läsåret 24/25 initierat insatser för att utveckla undervisningens kvalitet när det gäller att utveckla språk- och ämneskunskaper i såväl engelska som svenska. Exempelvis att lärarna ska arbeta med förförståelse, att ha uttalade språkmål på lektionerna, att diskutera ämnesspecifika begrepp och att visualisera ord och begrepp för eleverna i undervisningen. Genom uppföljning av elevernas kunskapsresultat skaffar sig rektorn en bild av elevernas möjligheter att utveckla ämneskunskaper. Kunskapsresultaten vad gäller ämneskunskaper följs upp genom resultat vid nationella prov, betyg och skillnaden pojkar och flickor. Utöver detta följer rektorn upp undervisningens genomförande via klassrumsobservationer med efterföljande samtal med lärarna. Lärarna genomför auskultationer hos varandra som också tas med i uppföljningen av hur undervisningen genomförs där även elevernas behov finns med som en parameter. Rektor har dock inte särskilt följt upp den undervisning som ges på engelska i andra ämnen än språk för att ta reda på i vilken utsträckning läraren

inkluderar både svenska och engelska i själva undervisningen samt hur läraren arbetar språkutvecklande i sitt ämne. Via lektionsobservationer och lärarnas lektionsplaneringar ser rektorn, att undervisningen förmedlar kunskaper i enlighet med läroplanens krav och att lärarna har kunskap om och kan omsätta läroplan och andra styrdokument i undervisningen.

Rektorn har även kännedom om lärarnas kunskaper i såväl svenska som i engelska. Rektorn följer upp att samtliga lärare genomgår utbildning i svenska och de får därutöver handledning av rektorerna. Vidare får lärare som behöver stöd i språken stöd av ämneskollegor och att det finns en svensk-och engelsktalande lärare i varje ämnesgrupp.

Förutsättningar för planering och samverkan

Granskningen visar att rektorn ger lärarna tidsmässiga förutsättningar för att planera och förbereda den språk- och ämnesintegrerade undervisningen men att det inte är uttalat eller av rektor styrt innehåll att det ska innefatta en planering och samverkan för just detta ändamål. Det framkommer att lärarna har tid för möten årskursvis men att det inte varit ett fokus att planera eller samverka kring planeringen i stort och inte heller att planera eller förbereda en språk-och ämnesintegrerad undervisning. Lärarna har tillsammans med rektorn diskuterat hur skolenheten kan arbeta mer med att utveckla undervisningen utifrån ett språk- och ämnesintegrerat perspektiv vilket kommer att ledas av försteläraren. Inledningsvis har kollegiet fokuserat på praktiska saker. Det framkommer att lärarna på eget initiativ tagit ansvar att för att träffas och planera kring undervisningen tidigare.

Identifierat utvecklingsområde

För att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver möjliggöra samverkan mellan ämneslärare och språklärare så att de ska kunna utveckla en språk-och ämnesintegrerad undervisning när den ges i andra ämnen än språk.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att även om rektorn ger lärarna tid för planering så behöver den också innefatta möjligheter att utveckla en språk -och ämnesintegrerad undervisning. Samverkan behöver innehålla

erfarenhetsutbyten mellan ämneslärare så att lärarna kan utveckla undervisningen, till exempel gällande metoder, begrepp och strategier. Vidare behöver rektor möjliggöra samarbete mellan svenskspråkiga och engelskspråkiga lärare för att exempelvis utveckla gemensamma begreppsterminologier. Genom att inte göra så riskerar undervisningen att inte möta elevernas behov och ge dem möjligheter att utveckla språk-och ämneskunskaper i såväl svenska som engelska i dessa ämnen.

Skolinspektionen noterar att skolenheten startat upp ett utvecklingsområde som syftar till att utveckla ett språk-och kunskapsutvecklande arbetssätt i samtliga ämnen. Skolinspektionen rekommenderar att rektorn säkerställer att det språk- och ämnesutvecklande arbetssättet används i den engelskspråkiga undervisningen när den ges i andra ämnen än språk utifrån att eleverna ska få utveckla språk- och ämneskunskaper i svenska och engelska. Visserligen har flera lärare en god allmändidaktisk undervisning men rektorn behöver tillse att lärarna får det stöd de behöver för att genomföra undervisningen utifrån vetenskapliga metoder om språk-och ämnesintegrerat lärande. Detta kan rektorn exempelvis göra genom att följa upp hur lärarna arbetar med att ge eleverna möjligheter att problematisera ämnesspecifika begrepp.

På Skolinspektionens vägnar

2024-10-16

2024-10-16

X Lena Knutsson**X** Gunilla Feiff

Beslutsfattare

Signerat av: Lena Knutsson

Föredragande

Signerat av: Gunilla Feiff

I ärendet har även utredare Maria Lodmark deltagit.

Bilagor

Bilaga 1: Underlag för bedömning tematisk kvalitetsgranskning

Granskningen syfte

Syftet är att granska om undervisningen ger eleverna möjlighet att utveckla såväl språk- som ämneskunskaper i aktuellt ämne på både svenska och engelska.

Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen satt upp i granskningen inom det granskade området, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Inom granskat område bedöms om skolan/verksamheten uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar men utvecklingsområden finns eller i låg utsträckning.

Granskningens frågeställningar

För att uppfylla granskningens syfte ska följande frågeställningar besvaras:

1. I vilken utsträckning ger undervisningen eleverna förutsättningar att utveckla både språk- och ämneskunskaper i såväl svenska som engelska?
2. I vilken utsträckning arbetar rektor för att undervisningen ska ge eleverna förutsättningar att utveckla språk- och ämneskunskaper i såväl svenska som engelska?

Kvalitetskriterier

Språk- och ämnesintegrerad undervisning

Kvalitetskriteriet handlar om hur lärarna planerar och genomför undervisningen utifrån ett språk- och ämnesintegrerat arbetssätt. I undervisningen finns flera språk- och ämnesintegrerade aktiviteter där eleverna också kan ges möjlighet att använda sina starkaste språk som en resurs. Lärarna reflekterar över sin undervisning där lärarna är lyhörda för elevers och kollegors feedback.

Utveckling av ämnesspråket

Kvalitetskriteriet handlar om att elever behöver ges utrymme att utveckla och arbeta med att kommunicera på målspråket, trots att de inte kan det fullt ut eller har ett begränsat ordförråd. Läromedel och annat

undervisningsmaterial utgår ifrån våra styrdokument och är anpassade till eleverna.

Lärarstöd och individanpassning av undervisningen

Kvalitetskriteriet handlar om dels om hur lärarna stöttar eleverna för att främja deras utveckling av såväl språk som ämneskunskaper. Lärarna ger eleverna stöd både på grupp- och individnivå samt anpassar undervisningen efter enskilda behov och förutsättningar. Eleverna har möjlighet att använda sitt starkaste språk om målspråket inte räcker till. Lärarna arbetar för ett tillåtande klimat i klassrummet där eleverna vågar att pröva.

Förutsättningar för planering och samverkan

Kvalitetskriteriet handlar om hur rektorn skapar goda förutsättningar för lärarna att kunna planera och samverka kring den språk – och ämnesintegrerade undervisningen både inom skolan och mellan skolor.

Uppföljning och insatser för att främja eleverna utveckling av ämnes-och språkkunskaper

Kvalitetskriteriet handlar om hur rektorn följer upp och analyserar den engelskspråkiga undervisningen i andra ämnen än språk för att försäkra sig om att den möter elevernas behov för att sedan styra insatser mot de behov som finns. Kvalitetskriteriet handlar också om att rektorn säkerställer att undervisningen utgår ifrån den svenska läroplanen samt aktuella kurser.

Bilaga 2: Författningsstöd

Statens skolinspektion får efter ansökan, enligt **skolförordningen** (2011:185), besluta att en huvudman får anordna delar av undervisningen på engelska för andra elever än sådana som vistas i Sverige under en begränsad tid, om

1. undervisningens innehåll och utformning säkerställer att eleverna får tillräckliga kunskaper i svenska för att uppfylla betygskriterierna i samtliga ämnen,
2. de lärare som undervisar på engelska uppfyller kraven enligt 2 kap. 13 § eller 17 § första stycket 1 skollagen (2010:800), och
3. utbildningen håller god kvalitet (9 kap. 18 § skolförordningen). Under den sammanlagda tid som en elev får engelskspråkig undervisning enligt 18 § får högst hälften av undervisningen ges på engelska (9 kap 19 § skolförordningen).

I **skollagen** anges att utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet (1 kap. 5 § skollagen). Utbildningen inom skolväsendet ska vidare vara likvärdig (1 kap. 9 § skollagen). Alla barn och elever i samtliga skolformer ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål (3 kap. 2 § första stycket skollagen). Som utgångspunkt får endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning bedriva undervisningen (2 kap. 13 § första stycket skollagen). Utan att uppfylla kraven i 13 § får lärare dock bedriva annan undervisning på ett visst främmande språk än språkundervisning om de har en utländsk lärarutbildning som motsvarar en svensk lärarexamen och kompetens att undervisa på det främmande språket (2 kap. 17 § första stycket 1 skollagen). Den som ska bedriva undervisning som avses i 17 § får även anställas som lärare i skolväsendet utan tidsbegränsning (2 kap. 20 § fjärde stycket skollagen). I **förarbeten** anges att det är huvudmannen som avgör om en lärare uppfyller kraven enligt 17 § skollagen (prop. 2010/11:20 s 40). I förarbeten anges vidare att det är av största vikt att lärare i svenska skolor, även om skolorna har en språklig inriktning, lär sig det svenska språket så snart som möjligt eftersom detta är nödvändigt dels för att läraren ska kunna tillskansa sig den kunskap som behövs om de styrdokument som gäller för det svenska skolväsendet, dels för att läraren fullt ut ska kunna stödja eleverna i deras lärande (prop. 2009/10:165 s. 267).

Enligt **språklagen** [2009:600] har det allmänna ett särskilt ansvar för att svenskan används och utvecklas (6 § språklagen). I **läroplanen** anges att språk, lärande och identitetsutveckling är nära förknippade. Genom rika

möjligheter att samtala, läsa och skriva ska varje elev få utveckla sina möjligheter att kommunicera och därmed få tilltro till sin språkliga förmåga (Lgr 22 Skolans uppdrag).

Av **skollagen** följer att det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor (2 kap. 9 § första stycket skollagen). Enligt **läroplanen** har rektorn ett särskilt ansvar bland annat för att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen (Lgr 22 2.8 Rektorns ansvar).

En lärare har enligt **skollagen** ansvar för den undervisning som han eller hon bedriver (2 kap. 15 § skollagen). Läraren ska organisera och genomföra arbetet så att eleven bland annat utvecklas efter sina förutsättningar, stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga samt får stöd i sin språk- och kommunikationsutveckling (Lgr 22 2.2 Kunskaper).

